

Βρυξέλλες, 14 Ιανουαρίου 2026
(OR. en)

5306/26

AGRI 19
AGRIORG 1

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Ειδική Επιτροπή Γεωργίας / Συμβούλιο
Θέμα:	Έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές — Παρουσίαση από την Επιτροπή — Ανταλλαγή απόψεων

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες σημείωμα που εκπόνησε η Προεδρία για το ανωτέρω θέμα.

Ανταλλαγή απόψεων των υπουργών σχετικά με την αξιολόγηση και την επικείμενη επανεξέταση της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ανισορροπίες στη διαπραγματευτική ισχύ στην αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων, οι οποίες συχνά οδηγούν σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές (ΑΘΕΠ). Οι πρακτικές αυτές υπονομεύουν τη σταθερότητα του εισοδήματος, αυξάνουν την οικονομική ευπάθεια και αποδυναμώνουν την εμπιστοσύνη στις εμπορικές σχέσεις, εις βάρος των γεωργών και των μικρών προμηθευτών. Η ενίσχυση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και η στήριξη των γεωργικών εισοδημάτων παραμένουν κεντρικοί στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση συμπλήρωσε το υφιστάμενο πλαίσιο της αγοράς (κανονισμός ΚΟΑ) με την έκδοση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων το 2019. Η οδηγία καθόρισε ένα ελάχιστο επίπεδο εναρμόνισης μέσω ενός καταλόγου απαγορευμένων πρακτικών, υποχρεώσεων επιβολής για τα κράτη μέλη και διασφαλίσεων, με στόχο την αντιμετώπιση του «παράγοντα του φόβου» που αντιμετωπίζουν οι προμηθευτές. Οι προσπάθειες αυτές ενισχύθηκαν πρόσφατα από περαιτέρω πρωτοβουλίες, μεταξύ των οποίων η πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό σχετικά με τη διασυνοριακή επιβολή της νομοθεσίας κατά των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, καθώς και προτάσεις για στοχευμένες τροποποιήσεις του κανονισμού ΚΟΑ το 2024, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση της θέσης και της προστασίας των γεωργών στις αξιακές αλυσίδες.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας για τις ΑΘΕΠ, η Επιτροπή διενήργησε μια πρώτη αξιολόγηση της οδηγίας και δημοσίευσε την έκθεση αξιολόγησής της την 1η Δεκεμβρίου 2025¹ [έγγραφο COM (2025) 728 final]. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σε πρώιμο στάδιο της εφαρμογής, δεδομένων των καθυστερήσεων στη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών και της σχετικά σύντομης περιόδου πρακτικής εφαρμογής. Τα πορίσματά της επηρεάστηκαν επίσης από τις διαφορές στις επιλογές μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, την περιορισμένη διαθεσιμότητα συγκρίσιμων δεδομένων και εξωτερικούς κλυδωνισμούς, όπως η πανδημία COVID-19 και ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

¹ ST 16217/25.

Παρά τους περιορισμούς αυτούς, η αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η οδηγία για τις ΑΘΕΠ έχει συμβάλει σε μείωση ορισμένων αθέμιτων εμπορικών πρακτικών —ιδίως των καθυστερημένων πληρωμών— και σε βελτίωση της επιβολής σε ολόκληρη την Ένωση. Έχει, επίσης, παράσχει ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας για τους γεωργούς και τους μικρούς προμηθευτές σε όλα τα κράτη μέλη, συμβάλλοντας έτσι στην καλύτερη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού. Ταυτόχρονα, η αξιολόγηση εντοπίζει σημαντικές προκλήσεις και τομείς που ενδεχομένως χρήζουν περαιτέρω εξέτασης.

Ειδικότερα, η αξιολόγηση επισημαίνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- άνιση ευαισθητοποίηση των γεωργών και των προμηθευτών σχετικά με τα δικαιώματά τους βάσει της οδηγίας·
- χαμηλά ποσοστά καταγγελιών, κυρίως λόγω του φόβου αντιποίνων και ανησυχιών σχετικά με την εμπιστευτικότητα·
- σημαντικές διαφορές στα μέτρα και τις πρακτικές επιβολής μεταξύ των κρατών μελών·
- αναδυόμενες ή εξελισσόμενες πρακτικές που θα μπορούσαν να παρακάμψουν την οδηγία και να μετακυλίσουν δυσανάλογους κινδύνους ή δυσανάλογο κόστος στους προμηθευτές, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών που συνδέονται με απαιτήσεις στον τομέα της βιωσιμότητας ή με μοντέλα πληρωμών, όπως η «πληρωμή με σάρωση» (pay-on-scan).

Η αξιολόγηση υπενθυμίζει επίσης το ευρύτερο πλαίσιο πολιτικής, στο οποίο εντάσσονται η έναρξη λειτουργίας του παρατηρητηρίου αγροδιατροφικής αλυσίδας της ΕΕ (στο εξής: ΚΟΑ), οι αναλύσεις σχετικά με τη δίκαιη αμοιβή για τους γεωργούς, και το όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα, το οποίο υπογραμμίζει ότι οι γεωργοί δεν θα πρέπει να αναγκάζονται να πωλούν συστηματικά κάτω από το κόστος παραγωγής τους, με παράλληλη διατήρηση του προσανατολισμού της ΚΓΠ προς την αγορά.

Στο πλαίσιο αυτό, και ενόψει της πρόθεσης της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2026, η κυπριακή Προεδρία κρίνει σκόπιμο να καλέσει τους/τις υπουργούς να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με βασικούς προσανατολισμούς πολιτικής που θα μπορούσαν να τροφοδοτήσουν την επικείμενη αναθεώρηση. Χωρίς να προδικάζει το πεδίο εφαρμογής ή το περιεχόμενο της επικείμενης πρότασης της Επιτροπής, η κυπριακή Προεδρία καλεί τους/τις υπουργούς να ανταλλάξουν απόψεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων εργαλείων για την καταπολέμηση των ΑΘΕΠ.

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για τη συζήτηση των υπουργών

Ερώτηση 1 — Ενίσχυση της θέσης των γεωργών

Στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, πώς θα μπορούσε η αναθεώρηση της εν λόγω οδηγίας να ενισχύσει περαιτέρω τη θέση των γεωργών και των μικρών προμηθευτών στην αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων, στηρίζοντας παράλληλα μια πιο συνεπή και αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας σε όλα τα κράτη μέλη, με σεβασμό στην ενιαία αγορά και την αρχή της αναλογικότητας;

Ερώτηση 2 — Δικαιοσύνη στην αγορά

Πώς αντιλαμβάνεστε τον ρόλο του πλαισίου για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στην αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες δυσανάλογοι κίνδυνοι ή δυσανάλογο κόστος μπορεί να μετακυλιστούν στους γεωργούς, με παράλληλη διασφάλιση του προσανατολισμού της κοινής γεωργικής πολιτικής προς την αγορά;